

Beszerezési alapelvek

A családi, iskolai és irodai beszerzések előtt a piacon való tájékozódás célja a választék megismerése, az anyagi lehetőségek összehangolása az egészség- és környezetvédelmi szempontokkal. A feladat nem könnyű, de csak így van esély az elővigyázatosság és a megelőzés elvének érvényesítésére. Tehát:

keressék

- a természetes anyagból készült termékeket (favonalzó, fémfaragó és körző, gumiradírt),
- az újrahasznosított papírból gyártott termékeket (füzeteket, rajzlapokat, író- és másolópapírokat),
- az egészségkárosító anyagoktól mentes termékeket („vizes” filc, lakkozatlan ceruza),
- a tartós, javítható termékeket (betétes fém golyóstoll, bőrtáska, fémfaragó),
- a kevés hulladékot termelő termékeket (töltőtoll, ceruza),
- energiaforrásként használják a napot, esetleg a feltölthető akkumulátort vagy adaptert.

kerüljék viszont

- a hamar szemétkébe kerülő, silány minőségű, egyszer használatos írószereket (gagyí műanyag tolltartó, eldobós golyóstoll),
- az egészségkárosító anyagokat (nehézfémeket, illó oldószereket, lágyítókat stb.) tartalmazó írószereket,
- a műanyagtermékeket, különösen a PVC-t,
- az illatosított termékeket (radír, golyóstollbetét, gyurma, füzet),
- az értelmetlen divat-írószereket (figurás faragó, hajlékony ceruza, mesefigurás füzetek, színes irattartók, műanyag bevonatú gémkapcsok és rajzszőgek stb.),
- a nem kívánt árukapcsolást (telepakolt tolltartók),
- az elemes termékeket.

Bár a hipermarketek dömpingáiraival nehéz versenyezni, lehetőség szerint az írószereket (is) szaküzletekben vásárolják. A papírboltok választéka, az ismert márkák írószerei, az eladó szakértelme garanciát nyújthat arra, hogy választása megfelel a gyermeke érdekeinek és a környezet elvárásainak.

Vásárlási tanácsok

Kérjük, figyeljék a termékeken feltüntetett származási helyet, illetve minősítő jelzéseket. Ami a származási helyet illeti: a tapasztalatok szerint az iskolaszereknél is leginkább az olcsó, távol-keleti termékek tartalmazhatnak egészségre és környezetre veszélyes anyagokat.

A mindennapi beszerzéseket megkönnyítené, ha az írószerepiacra lenne „hivatalosan” (tehát a Környezetbarát Termék Kht. által) beminősített környezetbarát magyar termék.

De ilyen nincs.

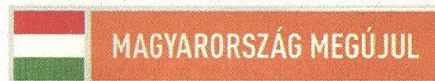

Így vásárlásnál jobb híján a termékeken megjelenő külföldi környezeti minősítő logók (pl. a német „Kék angyal”), illetve a CE jel, illetve EN 71/3 szám jelenthetnek segítséget. Ez utóbbiak azonban nem a termék teljes vegyszermentességét jelzik, hanem a játékokra maximálisan megengedett nehézfém-tartalom, színezőanyag stb. határértékek betartását.

Kiadja a Reflex Környezetvédő Egyesület
9024 Győr, Bartók Béla u. 7.
www.reflex.gyor.hu
Felelős kiadó: Lajtmann József
Nyomdai munka: Wasco Trade Kft.
Pannonhalma

A kiadvány megjelenését az Európai Unió támogatja.
Tartalmáért a Reflex Környezetvédő Egyesület felel,
nem tükrözi az Európai Unió álláspontját.
100% újrahasznosított papírra nyomtatva.

A projekt az Európai Unió támogatásával,
az Európai Regionális Fejlesztési Alap
társfinanszírozásával valósul meg.

Azt, hogy egészségre közvetlen veszélyt jelentő iskolaszerek ne kerülhessen forgalomba, a különféle jogi normák, szabványok elméletileg garantálják. Elméletileg. Az ellenőrző mérések azonban néha ijesztő tapasztalatokkal zárulnak.

Osztály vigyázz!

31.

ÚJ SZÉCHENYI TERV

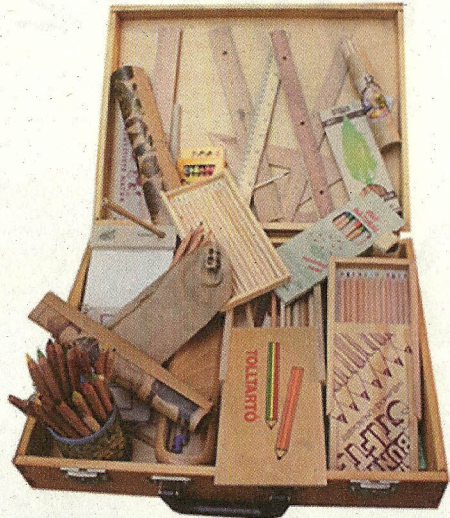
KEOP-6.1.0/B/11-2011-0020

A környezeti tanácsadás fejlesztése a Nyugat-Dunántúlon

A szülő és az iskola felelősségéről

Az író- és tanszerek az iskolások mindennapos munkaeszközei. Beszerzésük – főleg amíg a gyermek általános iskolás – elsődlegesen a szülők feladata. És felelősége is. Gyerekekről lévén szó, számolni kell ugyanis azzal, hogy az írószerekben előforduló veszélyes anyagok könnyen a szervezetébe kerülhetnek.

Az előírások betartása egyébként is csupán arra garancia, hogy a különféle termékekben csak az engedélyezett problémás anyagok és azok is a megengedett mennyiségben vannak jelen. Egyes allergiakeltő anyagok azonban az arra érzékeny gyermekek bőrén vagy szervezetében már az engedélyezettnél kisebb mennyiségben is kiválthatják a káros reakciókat.

A szülő felelősége írószerek beszerzésénél (is) az elővigyázatosság érvényesítése: vagyis a veszélyes adalékokat tartalmazó termékek teljes mellőzése.

Miként az iskolától is elvárható, hogy nem teszi kötelezővé bizonyos elhagyható és veszélyes anyagokkal terhelt iskolaszerek használatát – és saját termékbeszerzéseinél is érvényesíti az ökológiai-közegészségügyi szempontokat. Ha a termék előállítása, használata, hulladéka a környezetet is kíméli – annál jobb!

Az alábbi táblázatban tárgyalt iskolaszerek egyik problémája az esetleges egészségkárosítás, a másik pedig a lehetséges környezetszennyezés.

Az egyes iskolaszerek ökológiai-egészségvédelmi problémái és azok kiváltása

Írószer megnevezése	A termékben előforduló problémás anyag megnevezése	Lehetséges környezeti probléma	Lehetséges alternatíva
Alkoholos filc	szerves oldószer, formaldehid	hulladékprobléma	színes ceruza, zsírkréta, vizes
Ceruza (lakkozott)	nehézfémek a lakkban		lakkozatlan ceruza, töltőceruza, rotring
Elemes cuccok	nehézfémek	kidobva víz- és talajszennyezés	elem nélküli vagy napelemes cuccok
Faragó (PVC.)	nehézfém, lágyító, stabilizátor	gyártási környezetszennyezés, dioxinveszély	faragó fémből és fából, ha nincs, akkor más műanyag (PE vagy PP)
Filctollak (vizes)	tartósítószer, azo-festékek	hulladékprobléma	színes ceruza
Rostironok	azo-festékek, benzol		golyóstoll
Füzetborító (PE)		hulladékprobléma	papírcsomagolás
Golyóstoll (eldobós)	szerves oldószer, lágyító, sűrítőanyag	hulladékprobléma	fém v. fa golyóstoll cserélhető betéttel
Gyurma	nehézfémek, lágyítók, formaldehid	víz- és levegőszennyezés	gipsz, agyag, só-liszt gyurma
Iskolatáska (PVC, poliuretán)	nehézfémek, lágyítók, stabilizátorok (DBT, TBT), azo-színezékek	gyártási környezetszennyezés, dioxinveszély	bőrtáska vagy vászontáska
Papírtermékek (cellulózból)		kivágott fák, gyártási vízszennyezés	újrapapírból készült termékek
Radír (PVC)	nehézfém, lágyító, stabilizátor	gyártási környezetszennyezés, dioxinveszély	gumiradír, zárójel
Ragasztó (barkács)	szerves oldószer, formaldehid	levegőszennyezés, vízszennyezés a lerakón	tapéta ragasztó, csíríz, ragasztó stift
Tolltartó (PVC, poliuretán)	nehézfémek, lágyítók, stabilizátor, azo-színezékek	gyártási környezetszennyezés, dioxinveszély	tolltartó bőrből, fából, textilből, fémből
Töltőtoll patronos (PVC)	nehézfém, lágyító, stabilizátor	gyártási környezetszennyezés, hulladékprobléma	szivattyús toll fából vagy fémből
Zsírkréta (paraffinos)	paraffin, színezőanyagok	vízszennyezés	méh-, vagy növényi viaszos zsírkréta

Megjegyzés: itt nem tárgyaljuk azokat az írószereket, melyek magas egészségügyi kockázatuk miatt a kisiskolások kezébe egyáltalán nem valók. Mint a pillanatragasztók, a „piros” Technokol, a speciális (fém táblára, üvegre író, szövegkiemelő) filcek, a javítófesték stb. A veszélyes sugárkibocsátás miatt elhíresült mobiltelefonok nem írószerek ugyan, de ma már az iskolatáska „tartozékai”. A szülő felelősége gyermekével megértetni, hogy a mobilt csak nagyon indokolt esetben és minél rövidebb ideig használja.